

Международно Висше Бизнес Училище
International Business School

SCIENTIA EST LUX

СТРАТЕГИЯ **2030** **ЗА** ОТВОРЕНА НАУКА НА **МВБУ**

ОТВОРЕНА НАУКА

„Отворената наука се отнася до нов подход към научния процес, основан на съвместна работа и нови начини за разпространение на знания, подобряване на достъпността и повторното използване на резултатите от научните изследвания с помощта на цифрови технологии и нови инструменти за съвместна работа”

(Препоръка (ЕС) 2018/790 на Комисията)

FAIR ПРИНЦИПИ

FAIR принципите представляват набор от правила, според които публикуваните данни следва да са: откриваеми, достъпни, оперативно съвместими и налични за повторно използване.

FAIR принципи за ефективно управление на данни

Findable (Откриваемост)

Осигурява подробно описание и метаданни за лесно откриване на данни.

Accessible (Достъпност)

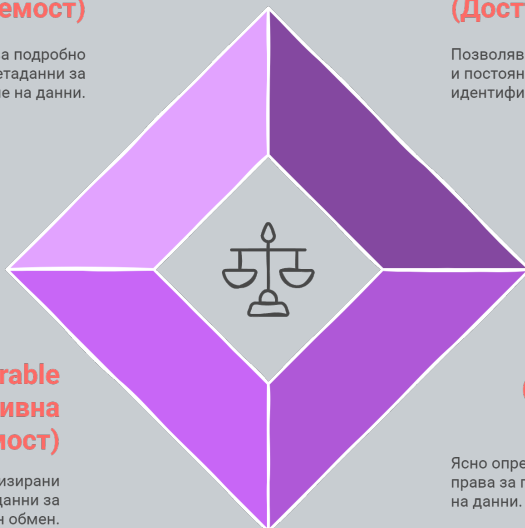
Позволява достъп до данни и постоянни идентификатори..

Interoperable (Оперативна съвместимост)

Използва стандартизирани данни и метаданни за системен обмен.

Reusable (Повторна употреба)

Ясно определя лицензи и права за повторна употреба на данни.

ЕВРОПЕЙСКИ ПОЛИТИКИ

Стратегията за отворена наука на МВБУ е изцяло в съответствие с европейските политики и ключови документи, като *Европейската стратегия за отворена наука* и препоръките на Европейската комисия относно отворения достъп до научна информация и данни. Освен това, тя отразява принципите, заложиени в *Декларацията на ЮНЕСКО за отворена наука*, подчертаваща необходимостта от равнопоставен достъп до научни знания и сътрудничество в глобален мащаб.

НАЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ

Националните политики на Р България относно отворената наука са заложиени в *Националния план за развитие на инициативата за отворена наука в Република България 2021–2025 г.*, който е разработен от Министерството на образованието и науката (МОН) в съответствие с европейските принципи за отворена наука.

“Основната цел на инициативата за отворена наука е на изследователите и на обществеността в Република България да се предостави достъп до научни публикации, рецензирани от независими експерти, надеждни научноизследователски данни и резултати по открит и недискриминационен начин на възможно най-ранен етап в процеса на разпространение, както и да се осигури възможност за тяхното използване и повторно използване.”

Национален план за развитие на инициативата за отворена наука в Република България

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата стратегия е разработена в съответствие с мисията и ценностите на Международното висше бизнес училище (МВБУ) и отговаря на нарастващите изисквания за отворена наука и свободен достъп до научна информация. Тази стратегия цели да създаде ясна рамка за развитие на отворената наука в МВБУ, като се основава на принципите на Европейската политика за отворена наука и Националния план за отворена наука на Република България.

МВБУ утвърждава прилагането на принципите на отворената наука, като до 2030 г. поставя акцент върху изграждането на устойчиви международни партньорства в областта на диамантения отворен достъп. МВБУ ще работи за интегрирането на научните си изследвания в глобалната мрежа на отворена наука, като стимулира свободния достъп до научни резултати без финансови бариери за автори и читатели. Чрез сътрудничество с международни платформи и университети, МВБУ ще насърчава съвместни проекти, които увеличават видимостта и въздействието на българската научна продукция, като същевременно осигуряват прозрачност, достъпност и равнопоставеност в научните изследвания.

“Отвореният достъп до научна информация е ключов за постигане на прозрачност и ефективност в научните изследвания“ и подчертава необходимостта от „устойчива инфраструктура за отворен достъп, която да гарантира, че изследванията са достъпни за всеки.

Европейска комисия, 2021

ПРИНЦИПИ НА ОТВОРЕН ДОСТЪП В МВБУ

Спазване на Европейската и национална рамка

Издателството на МВБУ следва принципите на Европейската политика за отворена наука и Националния план за развитие на инициативата за отворена наука в Република България. Съгласно националния план, „откритият достъп до научна информация и данни увеличава видимостта и прозрачността на научните изследвания, както и достъпа до тях от страна на широката общественост и академичната общност“ (Министерство на образованието и науката, 2021).

Укрепване на прозрачността в научните изследвания

МВБУ се ангажира с насърчаването на прозрачност във всички етапи на научните изследвания, включително публикуването на методологии, данни и резултати, което допринася за по-добра възпроизводимост и доверие в научните резултати.

Равен достъп до научна информация

Висшето училище поддържа принципа, че научните знания и резултати трябва да бъдат достъпни за всички без финансови, институционални или географски ограничения.

Подкрепа за диамантен отворен достъп

МВБУ насърчава публикуването без такси за авторите и осигурява свободен достъп за читателите, което съответства на принципите на диамантения отворен достъп.

Подкрепа за FAIR принципите

МВБУ насърчава своите изследователи да създават, съхраняват и споделят данни в съответствие с FAIR принципите, за които Европейската комисия подчертава, че са от съществено значение за „максимално въздействие и използваемост на научните резултати на национално и международно ниво“ (Европейска комисия, 2021).

Интеграция с международни платформи и стандарти

МВБУ активно интегрира своите публикации в международни репозиториуми и следва утвърдени стандарти за управление на данни и научна информация, за да увеличи тяхната видимост и въздействие.

Етично публикуване и отговорност

МВБУ гарантира високи етични стандарти в публикуването, включително избягване на плагиатство, неправомерна употреба на данни и осигуряване на прозрачност при рецензионния процес.

ОСНОВНИТЕ ПРИОРИТЕТИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

Подкрепа на изследователите и преподавателите:

- Осигуряване на платформи и ресурси за публикуване в отворен достъп
- Провеждане на обучения и семинари за принципите на отворената наука и управлението на научни данни
- Укрепване на международните партньорства
- Създаване на устойчиви сътрудничества с водещи университети и научни организации
- Участие в глобални инициативи за популяризиране на диамантения отворен достъп

Насърчаване на FAIR принципите:

- Прилагане на практики за управление и съхранение на данни, които да гарантират тяхната достъпност, повторна използваемост и съвместимост

Повишаване на видимостта на научната продукция:

- Регистрация на публикации в национални и международни репозиториуми като Zenodo и Българския портал за отворена наука
- Активна комуникация за популяризиране на научните резултати чрез различни социално-медийни канали

Подкрепа за млади учени, докторанти и студенти:

- Насърчаване на участието на студенти и докторанти в изследователски проекти и публикуването на техни научни трудове

Етичност и прозрачност:

- Гарантиране на високи етични стандарти при публикуване и спазване на авторските права

МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ ЗА ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА ОТВОРЕН ДОСТЪП

Диамантен отворен достъп на периодичните издания на МВБУ

Издателството на МВБУ подкрепя принципите на диамантения отворен достъп, при който публикациите са безплатни както за авторите, така и за читателите, в съответствие с Европейската политика за отворена наука, насочена към равнопоставеност и широк достъп до научни изследвания.

Български портал за отворена наука

Издателството на МВБУ активно сътрудничи с Българския портал за отворена наука, като предоставя съдържание и резултати от университетските изследвания. В съответствие с препоръките на Националния план, порталът „улеснява свободния достъп до научни публикации и данни, създадени в България, като ги предоставя на разположение за националната и международната академична общност“ (Министерство на образованието и науката, 2021).

Репозиториум Zenodo

Издателството на МВБУ включва своите издания в репозиториума, разработен от ЦЕРН – Zenodo. Чрез Zenodo всяко издание получава уникален DOI, което гарантира дългосрочна идентификация и цитируемост на материалите. Това позволява глобална видимост на научните резултати, улеснява достъпа на академичната и обществената общност и подкрепя FAIR принципите. Инициативата за публикуване в Zenodo е съобразена с Европейската политика за отворена наука и с Националния план за развитие на отворената наука в България.

Подкрепа за открити публикации

МВБУ насърчава своите преподаватели и изследователи да публикуват в рецензирани, отворено достъпни списания, за да увеличат глобалната достъпност и въздействие на научните си резултати, което е в съответствие с принципите на Европейската политика за отворен достъп, където се подчертава, че „отвореният достъп е в основата на бъдещето на научните изследвания“ (Европейска комисия, 2021).

Партньорство с институции и портали за отворен достъп

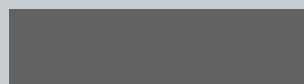
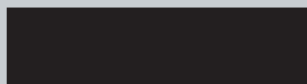
МВБУ ще продължи своето сътрудничество с Българския портал за отворена наука и други платформи, за да осигури висока видимост на българската научна продукция, следвайки принципа, че отвореният достъп и отворената наука са стратегически приоритет за постигане на европейска лидерска позиция в науката.

Обучение и информираност

МВБУ ще провежда семинари и обучения за академичния състав, където ще бъдат разглеждани правните и етични въпроси при публикуване на отворени данни. Националният план за развитие на инициативата за отворена наука в Република България подчертава необходимостта от „усилена работа в насока повишаване на информираността относно отворения достъп и отворената наука“ (Министерство на образованието и науката, 2021).

Международно Висше Бизнес Училище
International Business School

Международно висше бизнес училище

Ботевград 2140

ул. Гурко 14

тел: +359 (0)723 688 12

факс: +359 (0)723 688 13

e-mail: info@ibsedu.bg

Център за дистанционно обучение

София

Ул. Винсент ван Гог 7

тел : +359 (0)2 400 1630

+359 (0)2 400 1631

e-mail: doinfo@ibsedu.bg